

СТАН ЯКОСТІ ТРУДОВОГО ЖИТТЯ І БЕЗПЕКА ПРАЦІ В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Светікова Д.В., Гльїнська О.І.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

Оцінка стану і ступеня розвитку соціально-трудова відносин та безпека праці в умовах ринкової економіки у наш час актуальне, але складне завдання. Тривалий науковий пошук адекватної системи критеріїв для такої оцінки привів спеціалістів до висновку про доцільність використання показників якості трудового життя як індикатора розвиненості соціально-трудова відносин.

З метою підвищення та поліпшення стану якості трудового життя та безпеки праці в умовах сучасної ринкової економіки в роботі розглянуто розглянуто підходи до забезпечення в процесі праці роботодавцем трудових відносин шляхом врахування і реалізації інтересів і потреб працівника та використання його індивідуальних здібностей.

Одна з останніх сесій Міжнародної організації праці (МОП) була присвячена проблематиці гідної праці та визначенню напрямів розвитку соціального діалогу. МОП насамперед визначає гідну працю як можливість для економічно активного населення мати продуктивну зайнятість, яка б задовольняла умови безпеки, свободи, рівності та людської гідності.

Мотивуючий вплив якості трудового життя полягає не стільки у її рівні, скільки у напрямку її зміни. Тобто, працівники підприємства мають відчувати турботу про себе, бачити, що умови праці в найширшому розумінні цього слова постійно змінюються на краще.

Практично за всіма показниками якість трудового життя абсолютної більшості найманих працівників України не відповідає сучасним вимогам. Суттєво вона погіршилася за роки глибокої соціально-економічної кризи 90-х рр. порівняно з радянськими часами. Це свідчить передусім про невисоку дієвість та незадовільний стан соціально-трудова відносин і, відповідно, про необхідність вирішення проблеми підвищення їх ефективності. Для цього необхідно формувати в Україні нову систему соціально-трудова відносин, адекватних соціально орієнтованій ринковій економіці, яка має передбачати забезпечення свободи і прав людини, стабільність і ефективність зайнятості, захист національного ринку праці, гідну працю, належний соціальний захист і соціальне забезпечення. При цьому, спираючись на вітчизняну законодавчу і нормативно-правову базу, необхідно також орієнтуватися на цінності корпоративних структур країн розвиненої ринкової економіки, які полягають у визнанні надзвичайної ролі людського фактора.